

Fra Ulykkesaaret 1777 ved Grønlands Østkyst.

En Grønlænder, fra Forfædrene stammende, Beretning om nogle forlistes Ankomst og Ophold ved en Boplads i Nærheden af Nanortalik i Sydgrønland

Fra

Kommandør C. O. E. Normann's Manuskriptsamling
ved Orlogskaptajn H. Bistrup.

I *Det Kongelige Geografiske Selskabs Tidsskrift*, Aargang 1878, skrev i sin Tid daværende Kaptajn C. O. E. Normann en Artikel, betitlet: „En Rejse langs Grønlands Østkyst 1777“, der behandlede de sørgeligt berømte Forlis i Østgrønlandsisen 1777, ved hvilken Lejligheder der, efter Kapt. Normann's Angivelse, omkom ca. 320 Mand af et samlet Antal paa 460 Mand.

Foranledningen til, at Kapt. Normann dengang fremdrog denne Tildragelse, var en kortfattet Gengivelse af Begivenheden, skrevet af *Julius Payer*, der som Kartograf havde deltaget i den tyske Nordpolar-ekspedition 1869—70 under Kapt. *Koldeweys* Ledelse. Kapt. Normann fandt denne Gengivelse „saa forvrænget og fuld af Fejl, at den fra dansk Side ikke bør have Lov at staa uimodsagt, saa meget mere som de omtalte Tildragelser forefaldt ved og paa Kysterne af et Land, der hører under den danske Krone“.

Denne Imødegaelse blev en højst interessant og lærerig Fremstilling af Fangstforholdene ved Østgrønland og viser klart de store Interesser, som Danmark dengang, for over halvandet Hundrede Aar siden, havde paa disse Egne, de samme som netop i disse Tider for os danske er bleven et brændende ydrepolitisk Spørgsmaal.

Det kan have sin Interesse med nogle faa Eksempler at belyse, hvor stor det *egentlige* Danmark's Indsats var paa disse Egne. Kapt. Normann skriver: „I første Halvdel af Marts 1777 afgik paa én Dag ikke mindre end 13 Smakker med omtrent 1000 Søfolk for Før til Holland, Hamborg, Altona og andre Steder, hvor de skulde paamønstres til Hvalfangst, og flere mindre Hold var gaaet forud for dem. Øen Før

alene regnedes dengang at have 15—1600 Søfolk, som næsten alle hver Sommer vare med Fangstskibene i de nordlige Have ...”

„Man fejler derfor næppe meget, naar man sætter Tallet af de danske og slesvigske Søfolk, som ved det paagældende Tidspunkt deltog i fremmede Nationers Hvalfangst, til henimod 2000 Mand.”

Denne Artikel i Forbindelse med en anden: „Hval-, Hvalros- og Sælhundefangstens Historie og Udvikling i de arktiske Farvande” i „Tidsskrift for Søvæsen”, Aarg. 1865 og 67, giver interesserede en glimrende Oversigt over de gamle danske Arbejdsfelter ved Grønlands Østkyst og ved Spitzbergen, og faa har vel mere end netop Kapt. *Normann* bidraget sit til ved disse og andre Beretninger og Indlæg at vække Interesse i Danmark for Østgrønlands videnskabelige Under-søgelse.

Normann's, *Wandel's* og *Gustav Holm's* Navne vil fremfor nogen andens staa som dem, der var den drivende Kraft i de Forundersøgelser, der var nødvendige, for at de senere Tidens Grønlandsekspe-ditioner blev sat i Gang, selv om det ikke skal glemmes, at *Carl Andræ* ved sin varme Interesse og politiske Indflydelse stod bag.

Det er derfor ikke til at undres over, at den Beretning, som i det efterfølgende skal fremdrages, endte hos Kapt. *Normann*, hvis store grønlandske Bogsamling nu findes i Marinens Bibliotek.

Beretningen, der er et Manuskript, kan i og for sig ikke siges at være nogen stor Mærkværdighed, for saa vidt som det kun er en Oversættelse af en Fortælling, der i 1882 er trykt i det grønlandske Tidsskrift „*Atuagagdliutit*”, saaledes at det ingenlunde vilde frem-byde nogen Vanskelighed at faa en korrekt, mulig altfor korrekt, dansk Oversættelse af, hvad Grønlænderen *Daniel* har haft at fortælle sine Landsmænd efter Beretninger, som han har faaet fra sine Forfædre.

Det foreliggende Manuskript er et blaat firesidet Ark, skrevet med en smuk og tydelig gothisk Skrift, der sikkert, ligesom Oversættel-sen, skyldes en dansktalende grønlandsk Kateket.

Det er almindeligt kendt, at den danske og grønlandske Tanke-gang og Udtryksmaade, bortset fra Sproget, er meget forskelligt, og at det er meget vanskeligt helt nøjagtigt at give en Oversættelse, der fuldt ud dækker den grønlandske Mening. — Dette ligger selvfølgelig i høj Grad deri, at Grønlændere for at udtrykke, hvad de mener, maa anvende Billeder fra Ting og Begivenheder, de er fortrolige med, og som kan vanskeliggøre Beskrivelsen af Ting, Forhold og Omstændig-heder, der er dem fremmede.

Det er vel derfor nok rigtigt, hvad en Mand, der selv behersker baade det grønlandske og det danske Sprog fuldt ud, og som selv er Grønlænder, født i Grønland og af grønlandsk-dansk Afstamning, har

sagt, at den bedste Oversættelse fra grønlandsk faaes ofte, netop af Grønlændere, der kun vanskeligt udtrykker sig paa dansk, men som er helt til Bunds inde i den grønlandske Tankegang.

I Almindelighed vil jeg tro, at den efterfølgende Beretning har almén Interesse, og jeg er tilbøjelig til at mene, at den nu ca. 50 Aar gamle Oversættelse trods det daarlige danske Sprog vil give hele Fortællingen en grønlandspræget Karakter, som ingen Dansker, han være nok saa inde i det grønlandske Sprogs Finesser, vil kunne give den.

Oversætteren har givet Beretningen følgende Titel:*)

Grønlænder *Daniels* Beskrivelse om de Forliste i Hedninge Tid sydpaa.¹⁾

Ikke langt i Fortiden, rimeligvis da *Agdluitsok*²⁾ havde faaet de første Missionærer, skete som følger: Mine Forfædre boede nemlig ved *Nanortalik* paa den saakaldte Kangek'. Engang kom der nogle at bosætte sig i Omegnen af *Nanortalik*, og om Foraaret (henad Sommeren) reiste de ud ad Vester til *Kitsigsut*; da de har været der nogen Tid, døde en af dem; da denne døde, begyndte de Efterlevende efter hendsk Skik at sørge megen over den Døde; og henad Efteraaret, da de kom tilbage til deres Vinterkvartersted, sørgede mere, da de saa de Steder, hvor den Afdøde har færdet. Isærdeleshed sørgede de, da de henad Vinteren flyttede ind til deres Vinterbolig; Dagen efter deres Flyttedag sad de uden Beskjæftigelse og ganske stille, men talte ganske sagte, og henad Aften hørtes der blev talt, at en Konebaad kommer fra Vester;³⁾ da den nærmede sig, sees, at den var fuldlastet med Mennesker, og da de kom, se, de vare mange K'avdlunâkker.⁴⁾ Imedens de Ældre blive inde i Huset, kom en stor K'avdlunâk ind, og bagefter kom flere ind, saa at de fyldte et Hus med 4 Fag Vinduer. — Alle have dobbelte gode Kavaier paa og dobbelte gode Benklæder.⁵⁾ Saa snart de kom ind, skar de et Stk. Tøj af Kavajen og faldbyde om et Stk. Mad, „en Haandfuld angmagsætter“,⁶⁾ og deres Knapper faldbyde de om en Mundbid. Sandelig vare de ynkværdige; de Sørgende glemte deres Sorg og sov ikke denne følgende Nat.

Angaaende Forliste, omtales i gamle Dage overalt i Kysten, især at der paa Øernes Grotter fandtes k'avdlunât-døde Legemer,⁷⁾ rimeligvis at de vare døde af Sult ved at paa Isen komme til en ubeboet øde Ø; at det er saaledes fra *Aluk*⁸⁾ til videre.

Dengang *Umiviarssuks*⁹⁾ Beboere, Dagen efter bragte de til andre nærmeste befolkede Steder, da de ikke kunne lade dem blive paa deres

*) De vedføjede Tal i det efterfølgende henviser til Kommentarerne pag. 218 ff. Ved K' betegnes det specielt grønlandske K-Bogstav (Kra).

Sted, paa Grund af Mængden, og de bragte dem ud efter Tal, saaledes at de lod 8 af dem blivende ved *Umíviarssuk*.¹⁰⁾ Disse mange Skibets Besætnings Øverste¹¹⁾ har de lod blive iblandt disse, skjøndt de ikke vidste hvem han var; da de ikke kunne skjelne k'avdlunât. Da de lod disse blive her, sørgede dem rigelig,¹²⁾ og deres Sorg har de jo glemmt. Da efter Sædvane Havet rigt paa Sælhunde og Fugle, havde de Mad tilstrækkelig. Længere henne først kunne de mærke, at han var den Øverste, da de saá at han kan befale sine Tjenere, og naar der er noget Arbejde, byder han dem, at Husets egne Folks Arbejde skal udføres af dem.

Dengang dersteds Boende vare blevne ligesom store Herrer, uden Arbejde og ikke at hente Vand, kun beskæftiger sig med deres eget Gangtøj.¹³⁾ Det var denne Herres Vilje, og derved veed de ham,¹⁴⁾ at han var den Øverste, tilmed at hans Klæder var bedre end de andres og ikke vil arbejde. Da de vidste om ham¹⁵⁾ lavede de hans Leie bedre, syede ny og rene Skind paa, og lave god Sæde til ham; lave Mad til ham kun af Fugle, især af Rypper. Da de har blevet nogen Tid her, begyndte de at toe sig om Morgenen, naar de staa op; henad Dagen forsamledes de, da der var En iblandt dem, som var ikke Tjener,¹⁶⁾ og han havde en lille Bog ¹⁷⁾ i Lommen; naar de vare forsamlede, tog han den frem og læste. En Dag, naar de gjøre saaledes, syngede de og ovenpaa læste han. Og den Dag arbejdede ikke; kun Dagen efter arbejdede de efter Sædvane. Siden efter den Tid vide de, at de havde holdt en Sabbat den Dag.

Ja som Hedninger vidste ikke noget om Sabbaten, ej heller om han var Præst eller Læser. Om nogen Tid blev en af Tjenerne daarlig, hans ene Ben var kommet i Frost og kom i Hævelse;¹⁸⁾ man fortæller, at Hævelsen var saa stor som 2 Aars Barns Midte; og han døde deraf, og han hedte *Karolus*, og hans lille Søn, som er 14 Aar, var rask tilligemed de andre. Den Grav ved *Umíviarssuk* ovenfor Ruinen er den k'avdlunâk' som hedte *Karolus*.

Efter Vinter Solhverv, da Øversten kunde forstaa det grønlandske Sprog, fortalte han deres Hændelser, og om sig selv fortalte han, at han havde en Kone. Han nævnede sit Navn: *Erik* og sin Kones: *Rosina*, og han viiste sit og Kones Navn paa Brystet i Skrift. De undrede sig meget over, da de første Gang have sét Skrift paa Kjødet. Dengang havde ogsaa disse k'avdlunakker den Skik: naar Fangerne kommer hjem med Fangst kom de ned og smøger deres store Støvler helt og vader og trækker Sælhunden op. Og dette undrede Grønlænderne meget, at deres Støvler ikke kan blive blødvaade.¹⁹⁾ Naar de saa trækker Sælhunden op, slæbte de den op til Flendsestedet, og naar de komme til det Sted, forlode de den Alle med Undtagelse af En, der

stod ved Siden af Flendsekonen, og de andre, naar de ere komne i Huset, gjøre de *K'olypsiutten*²⁰⁾ istand ved at komme Tran i Lampen og koger Vand, da saa den ved Flendsekonen staaende Mand bragt Leveren²¹⁾ kogte de den og spiste den inden Flendsekonen var færdig med Flendsningen.

Den Øverste fortæller om Deres Reise ogsaa, at de sejlede herop med mange Skibe i Følgeskab, og han tegnede paa indretside Betrækpapir havende til Blæk Sælhundeblod. Skibene lignede mange Kajakker, foran dem var saa stor, at det lignede en Konebaad (sammenligner med en Konebaad, der sejler foran mange Kjakker). Paa den nederste Messeraa var et Hus bygget, og han sagde, at det var hans Skib. — — — (Her har Oversætteren øjensynlig sprunget et Stykke over).

Endelig henad Foraaret begyndte en af *Umiviarssuks* ældste Beboer at tale om at sende nogen til *Agdluitsok* for at handle, rimeligvis Tobak; og da de hørte, at Udsendingen skulde til det Sted, hvor k'avdlunat Missionær boer, tog den Øverste Blodblækket og skrev paa et Stk. Betrækpapir. Dagen efter reiste den²²⁾ i det smukt Vejr, og da han reiste; længes de megen efter ham; de saae den samme Dag efter ham, men forgæves; endelig Dagen efter henad Aften sees en Kajak kom frem ved *Amitsoks*²³⁾ Pynt, og da den nærmede sig kendte de ham, at det var ham.²⁴⁾ Da han kom havde han fuldtop af forskellige Madvarer paa sin Kajak og en hel Rulletobak, og Kridtpibe til hver.

Missionæren var den store Johannes, ham som rimeligvis har det Navn: *Johannes Sørensen*;²⁵⁾ der medbragtes et stort Brev fra ham, skrevet med rigtig Blæk, og det gav han til den Øverste. Efterat Madvarerne bleven bragt op, begyndte den Øverste at læse Brevet; men da han ikke kunde rigtig læse det, overgav han til den, som ejede en lille Bog, og da den læste højt og tydeligt for dem, bleve de fornøjede. De delte Madvarerne lige; skønt de havde savnet dem meget, delte de dog det meste til Grønlænderne. —

Længere henne i Foraaret tænkte den Øverste at drage Nordpaa, da Skib kom den Gang kun dertil;²⁶⁾ endelig blev de bragte til *Agdluitsok*, hvad Maaned veed man ikke, da ingen har omtalt det.

Da de reiste, savnedes meget; ja, Vinterens mange Dage havde været for dem som kun faa Dage.²⁷⁾

Om Sommeren da man var færdig med Forraadssamlingen, tænkte man paa at reise nordpaa for at handle, dengang var jo *Frederikshaab* den sydligste Handelsplads;²⁸⁾ efter deres Reise havde de jo ikke hørt noget om dem; men da de drog nordpaa og kom til *Påmiut*,²⁹⁾ var Omegnen af Handelshuset opfyldt med mange Telte, nemlig af Handlende sydfra, og da de saa har opslaaet deres Telt

iblandt disse, kom en stor k'avdlunâk' ud af Handelshuset med en lang Pibe i Munden ned til dem; da han nærmede sig kjendte de ham at det var *Erik*, og han havde en stor Rulletobak under Armen. Da han saa har hørt, at *Umiviarssuks* Beboere var der, kom han til dem for at see, idet han sagde, at han havde ikke ventet at de skulle komme hertil. Der siges, at han har givet dem Kost i lige med Handelens Folk.³⁰⁾ Og man siger, at efter den Tid rejste den Øverste videre nordpaa.³¹⁾

1) Efter hvad der er sagt mig fra grønlands-sprogkyndig Side, staar der: „Hvad min kære Fader har fortalt om de forliste, og som han har hørt fra sine Forfædre“.

2) *Agdluitsok* er den tidligere hernhuttiske Missionsstation *Lichtenau*, der blev anlagt i Aaret 1774 af Brødremissionærerne *Jens Sørensen* og *Gottfried Grillich*.

3) fra Vester: i det eskimoiske Sprog taler man ikke om Vest eller Øst, men som i dette Tilfælde, om ude fra; saaledes at det samme Ord, der paa Vestsiden betyder Vest fra, paa Østsiden betyder Øst fra.

4) K'avdlunâk' = Europæer; i Flertal K'avdlunât. K'avdlunâkker er det grønlandske Ord med dansk Flertalsendelse.

5) Dobbelte gode Kavaier og Benklæder: Oversætteren har villet udtrykke, at Kavaier og Benklæder, efter grønlandske Forhold, har været særligt godt og svært Tøj.

6) anmagssætter: det er ligesom i 4) et grønlandsk Ord med europæisk Flertal. anmagssak = en Lodde (en lille Sildeart), i Flertal anmagssat.

7) jvf. *Normann*, Geogr. Tidsskr. 1878. Pag. 60: „... at der paa en af de sydligste Øer laa over 120 døde Legemer“ og i en Anm.: „... at Grønlænderne havde truffet mange døde liggende paa Isen.“

8) *Aluk* ligger paa Østkysten paa ca. 60° 10' N. Br.

9) *Umiviarssuk* findes ikke paa Kortet over Julianehaabs Distrikt (Medd. o. Grl. 60/61 Atlas), men alt tyder paa, at denne Boplads har ligget ved Nordboruinen, lidt Østen for den nuværende Boplads *Sermilik* og saaledes omtrent Øst for *Amitsok-Øens* Nordende.

10) Denne noget knudrede Sætnings Betydning er formodentlig den, at Beboerne paa Grund af det store Antal forliste ikke kunde lade dem blive paa et Sted, men fordelte dem i Forhold til deres Antal til de andre nærmest befolkede Steder og lod 8 af dem blive ved *Umiviarssuk*. Jvf. *Normann* Pag. 56: „... 21 Mand, der ligeledes havde taget Tilflugt til Hvalslupperne, maa forlade dem, da de beskadiges, og søge Isen; de lande ligesom de foregaaende ved Sydpynten af Landet og naa langs Kysten til Frederikshaab, imedens en hollandsk Kommandør med 10 Mand nødsages til at *overvintre i Julianehaabs Distrikt* (fremhævet her).“ Det maa formodes, at det er disse 10 Mand, der omtales i *Daniels* Beretning.

11) Disse mange Skibets Øverste; skal formodentlig forstaas saaledes: Den øverste for de mange Folk fra Skibet.

12) sørgede dem rigeligt; sørgede rigeligt for dem.

13) Dengang dersteds Boende o. s. v: Stedets Beboere følte sig som store

Herrer, da de ikke behøvede at arbejde eller hente Vand, men kun beskæftige sig med deres eget Gangtøj.

¹⁴⁾ Det var denne Herres Vilje o. s. v.: Det var Øverstens Vilje og deraf forstod de, at . . . .

¹⁵⁾ Da de vidste om ham; Da de nu forstod . . . .

¹⁶⁾ som var ikke Tjener; det har rimeligvis været en anden yngre Skibsfører eller en Styrmand.

¹⁷⁾ en lille Bog; en Lommebibel eller en Andagtsbog.

¹⁸⁾ Jeg veed ikke, om Koldbrand ved Frost kan give Hævelse, men det kan ogsaa have skyldtes Skørbug, se ²¹⁾.

¹⁹⁾ De forlistes Støvler har været af Læder og derfor kunnet modstaa Vandet, medens Grønlændernes Skindfodtøj (Kamikker) i Vand bliver bløde (blødvaaede).

²⁰⁾ „K'olypsiutten“: K'ulivsiut = Gryde til at hænge over den grønlandske Lampe. Oversætteren har ikke kunnet finde et bekvemt Ord til at betegne denne Gryde og har saa brugt det grønlandske med sin egen Stavemaade.

²¹⁾ De forlistes Iver efter at faa fat i Leveren tyder paa, at den uvante og ensformige Eskimoføde har givet dem Skørbug. De forliste har sikkert vidst, at Sælhundelever er godt mod Skørbug, men ikke, at den skal spises raa for at virke bedst.

²²⁾ den; Udsendingen (Kajakmanden).

²³⁾ *Amitsok*; en Ø Nordvest for *Nanortalik* udfor *Sermilik*-Fjorden i *Julianehaabs* Distrikt.

²⁴⁾ ham; Kajakmanden.

²⁵⁾ *Johannes Sørensen* er sikkert den samme som *Jens Sørensen*, se ²⁾.

²⁶⁾ *Julianehaab*, der laa nærmest, blev anlagt 1775, men naar den Øverste tænker at drage Nordpaa, saa er det til *Frederikshaab*, anlagt 1742.

²⁷⁾ Den Bemærkning, der er indeholdt i denne Sætning, er af stor Interesse og vækker Genkendelse hos den, der har mødt Eskimoerne under lignende Forhold som de forliste i 1777.

Ganske vist drejede det sig for „Teddy“s Besætning i 1923 ikke om hedenske Eskimoer, men ikke desto mindre viste der sig ganske de samme Karaktertræk hos Angmagsalikbeboerne som hos deres Forfædre ca. 150 Aar tidligere.

Vi mødte der den samme hjælsomme og gæstfri Modtagelse, den samme særlige Hensyntagen til „Øversten“, da det gaar op for dem, hvem han er, og den samme Betragtning de fremmede som en herlig Oplevelse i deres daglige, ensformige Livsførelse.

Som det gik de forliste i 1777, saaledes ogsaa os i 1923; med Glæde delte Eskimoerne deres magre Forraad med deres ufrivillige Gæster uden Tanke paa, om hvad de havde, nu ogsaa kunde slaa til, og de betragtede det som en himmelsendt Forlystelse at have os imellem sig.

Da nogle af mine Fæller og jeg paa Vejen til Kolonistedet *Tassiusak* var havnet ved Bopladsen *Kungmiut*, var det kun med den allerstørste Vanskelighed, at jeg fik Beboerne overtalt til at hjælpe først mig og senere de andre videre til Kolonien, hvor der, i Forhold til deres egne smaa Beholdninger, var rigeligt med Føde.

*Kungmiut*beboernes venlige Gæstfrihed og deres Glæde over at have os imellem sig vil altid staa som et festligt Minde, og jeg er overbevist om, at

de ca. 14 Dage, vi var hos dem, har været „som kun faa Dage“, i den Grad har de moret sig over os.

²⁸⁾ Eskimoerne havde altsaa endnu ikke lært eller vænnet sig til at regne med den nylig anlagte *Julianehaab*, der dog laa betydeligt nærmere.

²⁹⁾ Påmiut = Frederikshaab.

³⁰⁾ Kost i lige med Handelens Folk; det vil formodentlig sige, at Erik har trakteret dem med europæisk Mad.

³¹⁾ rejste den Øverste videre nordpaa; dette er næppe rigtigt. *Normann*, Pag. 57, fortæller os: „at de er rejst hjem med Skibet „Fru Fredericia Elisabeth“, der efter at have overvintret ved Frederikshaab, paa Grund af Lækage, hjembragte 51 forliste Søfolk.

Foruden det ovenanførte Manuskript findes endnu to andre, der har Relation til Forliset i 1777.

Noget kan tyde paa, at *Normann* har haft disse to, der øjensynlig er Kopier af Lister indsendte af Kolonibestyrer *H. Storm* i Godthaab, da han skrev sin Afhandling; men da de ikke er anførte, kan det dog vist være af Interesse at meddele dem.

Den ene af Listerne (A), dateret Godthaab den 7. Marts 1778, omhandler kun „de 24 Mand, som andkom til Collonien Godhaab den 1 gber (Novemb.?) 1777 . . . .“ og er muligvis den Navneliste, som *Normann* hentyder til Pag. 60 i Anmærkningen tilhøjre. Den indeholder en Fortegnelse over de Skibe, hvorfra de forliste stammede og Navnene paa Comendeurerne (Skibsførerne), Rederne, Skibenes Hjemsted og en Del Matroser.

Den anden Liste (B) er dateret den 17. Aug. 1778 og giver først en Fortegnelse „Over de sig befindende Collonister ved Godthaab i Grøndland fra 1. Juli 1777 til 30. Juni 1778 . . . .“ og derefter en Tilføjelse angaaende nogle forlistes Ankomst til Godthaab.

Liste A.

Col. Gothaab, 7. Marts 1778.

Kjøbm. Hans Storm. Notice.

paa de 24 Mand, som andkom her til Collonien Godhaab den 1 gber 1777 — fra de forulykkede Skiibe udi Isen under Spitzbergen og imellem Island og Øster-Siiden af Grøndland.

Det Forulykede Skib »De Welmenende«. Comendeur <i>Jacob Hendriksen Brotes</i> tilhørende, Kiøbmand <i>Teves Cardinal</i> boendes i Zaardam ved Amsterdam.	}	Matrosser <i>Harem Hendr. Kryger</i> , hans Søn <i>Harem Kryger, Carsten Kylsee, Jan Bosman, Alg Strott</i> mand.	}	disse 5 Mand Rejste den 5 gsk: til Suckertop:
---	---	---	---	---

Skibet »t Witte Paart«. Comendeur <i>Martin Jansen</i> , Directur <i>H. Hendr. Brandt</i> i Hamburg.	}	Matross <i>Jacob Cron</i> , rejste med til Suckertop.
--	---	---

Skibet »Mercurius«. Comen- } Matrosser *Hendrich Gebers, Pet-*
 deur *Hans Christian Jesper*, Di- } *ter Bertels, Iungen Scholdt, Garef*
 recteur *Daniel Gothardt Smidt* } *Lindman, Ian Jockum Benet, Ian*
 Wedwe & Compenny i Ham- } *Hendrich Wies* disse 6 mand
 burg. } rejste med til Suckertop.

Her ved Collonien Forbleve i Vinter Følgende:

Fra Skibet »Merkurius« forble- } *Harpunerer Jochum Hendrich*
 ven 4 Mand. } *Wilde, Matrosser Jan Petter Ebel,*
 } *Albert Blom, Hendrich Kryger.* } 4 Mand

Fra Skibet »de Anna«. Comen- } *Styrmand Outman Jacobs, Ma-*
 deur *Jeldert Jansen Grodt*, Di- } *trosser Olfer Kleyn, Simon Chri-*
 rectur *Claas Heyn en Son* i } *stian.* } 3 Mand
 Zaardam ved Amsterdam.

Skibet »d Hoppende Vishere«. } *Harpunerer Arian Rievers Søn*
 Comendeur *Volkert Jansen*, Di- } *Hans Ariaans, Matrosser Johan*
 recteuren *Adam Hackman* a } *Martin Arnoldt, Jacob Brandt.* } 4 Mand
 Amsterdam.

11 Mand

Tilføjet som Fodnote:

Indk. d. 25. Aug: 1778 med Skibet „Island“, som havde været ved Fiske-
 næsset.

Paa næste Side fortsættes:

og fra Skibet „de 2 Jonge Hermands“ fra *Hamburg* var ført af Comendeur
Albert Jansen, Directeur *Hr. Abraham Willenk* et Compenny i *Hamburg*

1 mand, Spæk Skjærer . . *Jacob Roloetsz Kleyn* som i Høst blev andtagen
 til Styrmand paa Briggen „Island“ beliggende ved Logen i Fiske Fiorden.

Collonien Godthaab den 7 Martii 1778.

H. Storm.

Liste B.

Colon. Gothaab.

Mand Tals-Rulle { Fra 1ste Julii 1777
 til 30te Junii 1778.

Over de sig befindende Collonister ved Godthaab i Grøndland fra 1 Juli 1777
 til 30te Junii 1778 og understaaende Dato.

	Gage	Kost Portioner	Har tient	Skal tiene
1. Ved Missionen. Missionairen <i>Hr. Thomas Wiborg</i> . Cateche - <i>Jacob Rachlew</i> . terne, <i>Torkild Magnussen</i> . Catechet <i>Rachlew</i> nyder ellers det som udgjør <i>officer deputat</i> og saa $\frac{1}{2}$ Portion til sin Koene alt paa Missions Collegie Reig- ning. Missionair <i>Hr. Holm</i> afvigte Somer for- flyttet til Colonien <i>Holstensborg</i> , bekomed efter medfølgende Beviis af 8 aug: a: pt:		$1\frac{1}{2}$: P 1 ord: P 1 ord: P		

	Gage	Kost Portioner	Har tient	Skal tiene
2 det Ved Handelen.				
Kiøbmand <i>Hans Storm</i> .	150 rd.	1½ P:	11 aaer	v. Godt- haab
Assistent <i>Petter Lorens Hind</i> .	40 »	1½ P:	2 »	
Tømermand <i>Clemens Nielsen</i> .	{ 1ste Aaer	} 1 P:	} 2 »	
	{ 2det »			
	{ 3die »			
Bødker <i>Christen Hans</i>	a 40 »	} 1 P:	} 2 »	2 aaer
<i>sen Bierrebye</i> . { 1ste Aaer og 2det 3die tillagt ham 8 rd. m	48 »			
Koken <i>Jon Helgesen</i> fra 1. Juli 1777.	36 »	1 P:	5 »	uvist
<i>Torder Tordersen</i> under Assistent og Arb: Karl.	38 »	1 P:	9 »	
<i>Einar Erlingsen</i> til 30. Juni aarl.	30 »			
fra 1. Juli til sin Dødsdag 15. Novem- ber 1777.	36 »			
<i>Eiel Helgesen</i> , gift.	30 »	1 P:	2 »	
Stenhugger-Svend <i>Petter Thye Brahee</i> faar Skonrog.	100 »	1 P:	2 »	gaær hiem
<i>Kyriok</i> , ugentlig 6 ℥ brød, 1 ℥ smør, 1½ Lp? gryn, 2/3 Lp? Erter.*				
Med Skibet »Marie Kirke« kom den 2. Juni <i>Mads Lund</i> . Kost fra 5te Juli	34 »	1 P:	1 »	3 aaer

Her foruden andkom den 28 Marti en til Suckertoppen destinered Karl, *Marius Hansen*, der blev tagen i liige Arbeide og Kost med Collonisterne og nydet for 7 uger til hand fulgte med Assistenten, *Somer* til *Friederichshaab* og sieden til *Suckertoppen*, som i Proviand Regnskabet findes andført.

Endnu andkom en skibbruden Karl fra Skibet „Core Cicilia“ hiemme hørte i *Hamburg*, denne Karl nafnlig *Peder Lind* fra Jylland en dansk mand og *enrouleret*, havde lyst at taeye Tieneste og siiden en behøvedes i stæden for afdøde *Einar Erlingsen*, andtog ieg ham, da hand siiden haver viiset sig en god matross paa en Baad, bemelte haver nydet til Fornøden forplejning til 30 Junii det som i *Rubriken* udi Proviand Regnskabet til hannem findes andført.

Endelig andkom den 24 Maj fra Syden 5 Skiibbrudne fra Comendeur *Hedekats* Skiib, disse blev da meget var at faae bestilt ved Collonien taegtet i daglig arbeide og derfor nydt til fornødenhed det som i en *aparte Rubrike* findes andført i Proviand Rægenskabet til 30 Junii som ey paa Hollendernes Rægning af mig er andført, men hvad bemelte 5 mand haver nydt af Proviand og til fornøden Klæder fra 1 Julii til de gik ombord paa Skibet „Taarsing-Slott“ findes paa ommelte Reigning *Noteret*. —

Hvad Proviand med Viidere de her til afvigte Høst den 1 gber og Siiden i Foraaret andkomne Skibbrudne Folk deels Farende fra *Amsterdam* og deels fra *Hamburg* har bekommet udviiser den hiemsente *Generale Reigning* over alt sammen.

Collonien Godthaab den 17 augusti 1778.

H. Storm.

* I Manuskripter staar noget som s ℥ eller l ℥ , men hvad enten det nu betyder Skp. eller Lp. synes det at have været en meget stor Ration, ca. 3 ℥ Gryn og 2 ℥ Erter pr. Dag, med mindre *Kyriok* har haft en stor Familie. Ved Forespørgsler er det ikke lykkedes at faa Klaring paa, hvad Maal der angives.
H. B.